

PROVIDING ONLINE CREDIT SERVICES THAT AFFECT THE HOUSEHOLD DEBT SITUATION OF FARMERS IN BURIRAM PROVINCE

Pattaragit NETINYOM¹ and Chawinthorn SIRINYAMAS^{1*}

1 Faculty of Business Administration, Kasetsart University, Thailand; Chawinthorn.s@ku.th (C. S.)
(Corresponding Author)

ARTICLE HISTORY

Received: 21 April 2023

Revised: 10 May 2023

Published: 22 May 2023

ABSTRACT

The household debt problem is considered a problem that poses significant risks to the Thai economy in the future if it is not resolved. Farmers are one of those groups who have difficulty accessing funding. Therefore, this study aims to study personal factors and the level of technology acceptance that affect household debt among farmers in Buriram Province. The results of the study revealed that 1) different personal factors affecting household indebtedness among farmers in Buriram Province differently; 2) the level of technology acceptance that affects household indebtedness among farmers in the area. Buriram Province Statistically significant at the .05 level.

Keywords: Technology Acceptance, Household Debt, Farmers

CITATION INFORMATION: Netinyom, P., & Sirinyamas, C. (2023). Providing Online Credit Services that Affect the Household Debt Situation of Farmers in Buriram Province. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 1(5), 27.

การให้บริการสินเชื่อออนไลน์ที่มีผลกระทบต่อภาวะหนี้สินในครัวเรือน ของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

ภัทรกิตติ์ เนตินิยม¹ และ ชวินธร ศิริบุญนามาศ^{1*}

1 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; Chawinthorn.s@ku.th (ชวินธร) (ผู้ประพันธ์บรรณกิจ)

บทคัดย่อ

ปัญหาหนี้ครัวเรือนนับได้ว่าเป็นปัญหาที่ส่งความเสี่ยงสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยในอนาคตหากไม่ได้รับการแก้ไข รวมถึงกลุ่มเกษตรกรเป็นหนึ่งในกลุ่มที่เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ยาก ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและระดับการยอมรับเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อภาวะหนี้สินในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลกระทบต่อภาวะหนี้สินในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์แตกต่างกัน 2) ระดับการยอมรับเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อภาวะหนี้สินในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การยอมรับเทคโนโลยี, ภาวะหนี้สินในครัวเรือน, กลุ่มเกษตรกร

ข้อมูลการอ้างอิง: ภัทรกิตติ์ เนตินิยม และ ชวินธร ศิริบุญนามาศ. (2566). การให้บริการสินเชื่อออนไลน์ที่มีผลกระทบต่อภาวะหนี้สินในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 1(5), 27.

บทนำ

ปัญหาความเหลื่อมล้ำเป็นหนึ่งในปัญหาเชิงโครงสร้างที่สำคัญของประเทศไทยและหลายประเทศทั่วโลก สะท้อนจากรายได้ของกลุ่มผู้มีรายได้สูงที่สุดและกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำที่สุดของประเทศมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในไทยที่กลุ่มผู้มีรายได้ต่ำและเข้าไม่ถึงแหล่งเงินทุนได้นั้นส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกลุ่มคนที่มิอาจเข้าถึง หรือกลุ่มเกษตรกรที่มีรายได้ไม่แน่นอนทำให้ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือสินเชื่อได้ในต้นทุนที่ต่ำ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงที่จะมีการผิดนัดชำระหนี้

สำหรับบทบาทของเทคโนโลยีในการส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินในระยะต่อไปนั้น เนื่องจากโลกยุคดิจิทัลเป็นโลกที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล จึงเป็นไปได้มากที่การเชื่อมโยงข้อมูลจากแหล่งต่างๆ จะนำมาซึ่งการเข้าถึงบริการทางการเงินที่ดีขึ้น และเทคโนโลยีที่มีการกล่าวถึงในวงกว้างในตอนนี้ คือ เทคโนโลยี Open Banking ซึ่งนำไปสู่การเปิดเผยและแบ่งปันข้อมูล (Openness) ระหว่างสถาบันการเงินหรือองค์กรต่างๆ โดยมีหลักการสำคัญคือ ต้องได้รับความยินยอมจากลูกค้าก่อนที่ผู้ให้บริการจะสามารถนำข้อมูลทางการเงินไปประมวลผล เพื่อนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าแบบเฉพาะรายบุคคลให้ตรงความต้องการยิ่งขึ้นได้ เช่น การใช้ข้อมูลที่ได้รับมาประยุกต์รวมกับ Alternative Data จากแหล่งอื่นๆ เพื่อวิเคราะห์ความต้องการใช้สินเชื่อของบุคคลนั้นๆ แล้วนำเสนอสินเชื่อที่ตรงกับความต้องการดังกล่าว (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565)

ฟินเทค หรือ เทคโนโลยีทางการเงินเป็นอีกหนึ่งคำที่ได้ยินกันบ่อยในไม่กี่ปีมานี้ โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้นิยามของฟินเทคไว้ว่า เป็นการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริการ และนวัตกรรมทางการเงิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความสะดวก รวดเร็ว ความปลอดภัย ลดต้นทุนที่เกิดขึ้น และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการได้ดียิ่งขึ้น และด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้ธนาคาร และสถาบันการเงินต่างๆ ได้นำฟินเทคเข้ามาใช้ในการสร้างสรรค์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินใหม่ๆ ที่อยู่ในรูปแบบดิจิทัลกันมากขึ้น รวมถึงขั้นตอนการให้บริการที่สะดวกและรวดเร็ว สามารถตอบโจทยลูกค้าในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก Digital lending หรือ สินเชื่อดิจิทัลเป็นอีกหนึ่งนวัตกรรมทางการเงินในการกู้ยืมเงินที่เกิดขึ้นเพื่อตอบโจทยลูกค้าที่ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ โดยเฉพาะกลุ่มที่ไม่มีได้มีรายได้ประจำ กลุ่มที่ไม่สามารถพิสูจน์รายได้ และกลุ่มที่ไม่มีหลักประกัน โดยผู้ให้บริการสินเชื่อดิจิทัลจะพิจารณาในการอนุมัติสินเชื่อผ่านทางข้อมูลทางเลือกต่างๆ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดไว้ เช่น ข้อมูลการชำระหนี้ การซื้อขายสินค้า และบริการผ่าน e-commerce platform เป็นต้น รวมถึงใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำธุรกรรมเบิกจ่าย และชำระหนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้บริการ โดยแนวโน้มในการปล่อยสินเชื่อดิจิทัลนั้นมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากทั้งธนาคารพาณิชย์เอง และผู้ให้บริการที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-bank) หันมาให้บริการปล่อยกู้ทางออนไลน์กันมากขึ้น โดยเป็นการนำข้อมูลที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก และเทคโนโลยีมาช่วยประโยชน์ในการพิจารณาสินเชื่อให้มีประสิทธิภาพ แม่นยำ และรวดเร็วได้มากยิ่งขึ้น (ไอเจ็น, 2565)

โดยธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ให้ความหมายของ Digital lending หรือสินเชื่อดิจิทัลไว้ว่า หมายถึง กระบวนการให้กู้ยืมเงิน (รับสมัคร/ปล่อยสินเชื่อ) ที่มีการบริหารจัดการหรือดำเนินงานผ่านช่องทางดิจิทัล ในทางปฏิบัติผู้ให้กู้จะนำเทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆ มาปรับใช้ในกระบวนการให้บริการสินเชื่อ รวมถึงเมื่อปี 2564 ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เปิดประสบการณ์ใหม่ให้กับวงการสินเชื่อด้วยการต่อยอดไปถึงสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล (Digital personal loan) ซึ่งเป็นสินเชื่อยุคใหม่เพื่อคนตัวเล็กที่แตกต่างไปจากการให้สินเชื่อในรูปแบบเดิม และสร้างโอกาสให้ผู้ให้บริการเข้าถึงแหล่งทุนในระบบด้วยเทคโนโลยีและข้อมูลทางเลือก (alternative data) และแบงก์ชาติได้ให้ความหมายของสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัลไว้ว่าเป็นสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลทางเลือก (alternative data) มาใช้ในการให้บริการสินเชื่อในขั้นตอนของการประเมินความสามารถหรือความเต็มใจในการชำระหนี้ การเบิกจ่ายและรับชำระคืนสินเชื่อ และการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ สินเชื่อส่วนบุคคลแบบดิจิทัล มีการนำเทคโนโลยี และข้อมูลทางเลือกที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก (Alternative data) มาใช้ในการให้บริการ ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจสามารถประเมินความสามารถหรือความเต็มใจในการชำระหนี้ของผู้กู้ได้ดีขึ้น อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้คน

เข้าถึงสินเชื่อได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มที่ไม่ได้มีรายได้ประจำ และกลุ่มที่ไม่มีหลักประกัน ลดปัญหาที่คนต้องไปกู้ยืมเงินนอกระบบ รวมทั้งยังเป็นการสร้าง digital footprint ในระบบให้กับผู้ที่มาใช้บริการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการใช้บริการทางการเงินอื่นๆ ในอนาคตได้ ซึ่งปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ต่างๆ เริ่มมีการตั้งบริษัทย่อยและให้บริการสินเชื่อรายย่อยในรูปแบบดังกล่าวมากขึ้นเช่นกัน จะเห็นได้ว่าเป็นโอกาสทั้งผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการที่จะสามารถเข้าถึงแหล่งเงินสินเชื่อได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และมีค่าใช้จ่ายด้านธุรกรรมที่น้อยลง ในส่วนของผู้ประกอบการเองก็จะสามารถขยายบริการไปยังกลุ่มลูกค้าได้มากขึ้นไม่ต้องจำกัดภายใต้กฎเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่เข้มงวด ทำให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรมและเป็นประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น กลุ่มที่น่าจะได้รับประโยชน์และเป็นหนึ่งในกลุ่มเป้าหมายที่ผู้ให้บริการทางการเงินต้องการเข้าไปให้บริการด้านสินเชื่อรายย่อย คือ กลุ่มเกษตรกรที่มีจำนวนมากและไม่สามารถเข้าถึงแหล่งสินเชื่อจากสถาบันการเงินได้จากเงื่อนไขต่างๆ เช่น รายได้ หลักประกัน เป็นต้น แต่กลุ่มคนเหล่านี้ต่างมีความต้องการในการเข้าถึงแหล่งสินเชื่อเพื่อนำมาหมุนเวียนหรือเพื่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน แต่ในอีกด้านหนึ่งก็จะทำให้ภาระหนี้สินของเกษตรกรเพิ่มสูงขึ้น จากเดิมที่อาจมีปัญหาระหนี้สินเดิมอยู่แล้ว ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจในการศึกษา “การให้บริการสินเชื่อออนไลน์ที่มีผลกระทบต่อภาระหนี้สินในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์” ซึ่งผลวิจัยที่ได้จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรธุรกิจ หน่วยงานภาครัฐ และประชาชนที่สนใจต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมาย และนิยามของการยอมรับเทคโนโลยี เอกลักษณ์ ธนเจริญพิศาล (2554) ได้ให้คำนิยามของการยอมรับเทคโนโลยีว่า เป็นการนำเทคโนโลยีนั้นมาใช้ให้เป็นไปได้ โดยสิ่งที่ตามมา คือ ก่อให้เกิดการลงทุนกับการยอมรับ สิ่งหะฉวีสุขและสุนันทา วงศ์ตุรภัทร (2555) ได้ให้คำนิยามของการยอมรับเทคโนโลยีว่า เป็นองค์ประกอบที่ทำให้บุคคลเกิดความเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีใน 3 ด้าน คือ (1) พฤติกรรม (2) ทักษะที่มีต่อเทคโนโลยี และ (3) การใช้งานเทคโนโลยีที่ง่ายขึ้น ศศิพร เหมือนศรีชัย (2555) ได้ให้คำนิยามของการยอมรับเทคโนโลยีว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการใช้งาน และอยู่ร่วมกับเทคโนโลยีจากการที่ได้ใช้เทคโนโลยี ทำให้เกิดประสบการณ์ ความรู้ทักษะ และความต้องการใช้งานเทคโนโลยี จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การยอมรับเทคโนโลยี หมายถึง เป็นการนำเทคโนโลยีที่ยอมรับมาใช้งานซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตัวบุคคลหรือการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ทักษะ และการใช้งานเทคโนโลยีที่ง่ายขึ้น นอกจากนี้ การนำเทคโนโลยีมาใช้งานทำให้แต่ละบุคคลมีประสบการณ์ ความรู้ และทักษะในการใช้งานเพิ่มเติม

แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (The Technology Acceptance Model: TAM) เป็นทฤษฎีที่คิดค้นโดย Davis, Bagozzi & Warshaw (1989) ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดของ (The Theory of Reasoned Action: TRA) โดย TAM จะเน้น การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการยอมรับหรือการตัดสินใจที่จะใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ ซึ่งปัจจัยหลักที่ส่งผลโดยตรงต่อการยอมรับเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมของผู้ใช้ได้แก่ การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน (Perceived Ease of Use) และการรับรู้ถึงประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ (Perceived Usefulness) โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเชิงพฤติกรรมในการใช้เทคโนโลยี (Behavioral Intention) มีทั้งสิ้น 3 ปัจจัยได้แก่ การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (Perceived Ease of Use) การรับรู้ประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ (Perceived Usefulness) และทัศนคติ (Attitude) ซึ่ง ในท้ายที่สุดความตั้งใจเชิงพฤติกรรมในการใช้เทคโนโลยีจะส่งอิทธิพลต่อการตั้งใจใช้ และใช้งานจริงของเทคโนโลยี การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับหนี้สินของเกษตรกร พบว่า หนี้สินของเกษตรกรเป็น ประเด็นสำคัญที่มีนักวิชาการสนใจศึกษาค้นคว้าและทำวิจัยไว้เป็นจำนวนมาก แตกต่างกันทางวิธีดำเนินการวิจัยและหลากหลายสาขาวิจัย ความหมายของคำว่า หนี้สินตามที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560) อธิบายว่า หนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันทางการเงินที่เกษตรกรติดค้างอยู่จะต้องใช้ให้แก่เจ้าหนี้ตามข้อตกลงที่เจ้าหนีดกลงให้ลูกหนี้ยืมเงินจำนวนหนึ่ง ซึ่งมักมีการกำหนดระยะเวลาให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามชำระหนี้และมักต้องชำระดอกเบี้ย คำว่า ภาระหนี้ หรือความเป็นหนี้ ซึ่งเป็นการมองจากทางด้าน

ลูกหนี้โดยเป็นผู้มีความผูกพันจะต้องชำระหนี้หากมองทางด้านเจ้าหนี้ หนี้ถือว่าเป็นสินทรัพย์อันเป็นส่วนหนึ่งของกองทรัพย์สินของเจ้าหนี้ แต่เมื่อมองทางด้านลูกหนี้หนี้เป็นความรับผิดชอบทางการเงินของลูกหนี้ พิษญา ผลปราชญ์ (2553) ได้สรุปว่าหนี้สินของเกษตรกรไทยมีลักษณะที่เกี่ยวข้องคือ จำนวนหนี้สินของเกษตรกรกับความสามารถในการชำระ 1) จำนวนหนี้สินของเกษตรกร คือ จำนวนหนี้สินของเกษตรกรที่มีผลผูกพันในการใช้ชำระหนี้สินพร้อมดอกเบี้ย จำนวนเงินกู้ยืมทั้งหมดของสมาชิกในครัวเรือนที่ค้างชำระทั้งจากสถาบันการเงินและบุคคลอื่นนอกครัวเรือน และหนี้สินเกิดจากการเช่าซื้อ การซื้อสินค้าเงิน ผ่อน/การซื้อเช่าสินค้า การจำนำ การจำนอง และเงินส่งชำระตาย เป็นต้น 2) ความสามารถในการชำระหนี้ คือ ความสามารถของเกษตรกรทางด้านรายได้ หลังหักค่าใช้จ่ายชีวิตประจำวันเพื่อความอยู่รอดซึ่งมีรายได้จำนวนมากพอต่อการชำระหนี้สินพร้อมดอกเบี้ย สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560) ได้กล่าวว่า การแก้ปัญหาหนี้สิน และความยากจนนั้น ไม่มีความจำเป็นจะต้องแก้ปัญหาที่เป็นนโยบายทั่วไป แต่ควรจะมีเป้าหมายไปที่กลุ่มที่ยากจนที่ไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ได้โดยเน้นการเพิ่มพูนความรู้ขีดความสามารถในการจัดการทุกด้าน ถ้าสามารถทำได้ส่วนที่ไม่สามารถแก้ได้ก็จะต้องมีมาตรการที่จะช่วยให้สามารถลดค่าใช้จ่าย ทั้งในรูปของการพยายามลดรายจ่ายหรือการมีสวัสดิการเกี่ยวกับการ รักษาพยาบาล การศึกษาบุตร และช่วยเหลือผู้ที่เป็นภาระต่อครอบครัว เป็นต้น สาเหตุที่ก่อให้เกิดหนี้สินครัวเรือนของเกษตรกรไทย สาเหตุหลักคือมีภาระหนี้สินจำนวนมากเนื่องจากไม่เงินเพียงพอกับค่าใช้จ่ายในที่ต้องใช้จ่ายหรือ ยากจนเพราะการล้มละลายของการลงทุนทำมาหากิน ผลผลิตตกต่ำ ผลตอบแทนไม่คุ้มกับการลงทุน โดนภัยธรรมชาติทำให้ได้ผลผลิตไม่ตรงตามที่วางแผนไว้ การใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินตัวหารายได้ได้น้อยไม่เพียงพอกับรายจ่ายที่เยอะ และวัตถุนิยม กินอยู่เกินฐานะรูปร่างตนเองและพฤติกรรมหมุนรอบหนี้คือการที่ลูกหนี้ที่กู้ยืมเงินจากเจ้าหนี้คนหนึ่งไปใช้คืนเจ้าหนี้อีกคนที่ครบกำหนดชำระก่อน หรือโดนทวงถามกลายเป็นหนี้สินที่ล้นพ้นไม่รู้จักชำระให้หมดไปได้ หนี้สินของเกษตรกรไทยนั้นมีสาเหตุมาจากปัจจัยที่หลากหลายด้วยกัน ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้สามารถจำแนกออกได้เป็นกลุ่ม ได้แก่ 1) สาเหตุหนี้สินจากปัจจัยส่วนบุคคล 2) สาเหตุหนี้สินจากปัจจัยทางสังคม และ 3) สาเหตุหนี้สินจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ

สุริยะ หาญพิชัย เฉลิมพล จตุพร และวสุ สุวรรณวิหค (2563) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อหนี้สินครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า รายจ่ายนอกภาคการเกษตร เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อปริมาณหนี้สินครัวเรือนเกษตรกร โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

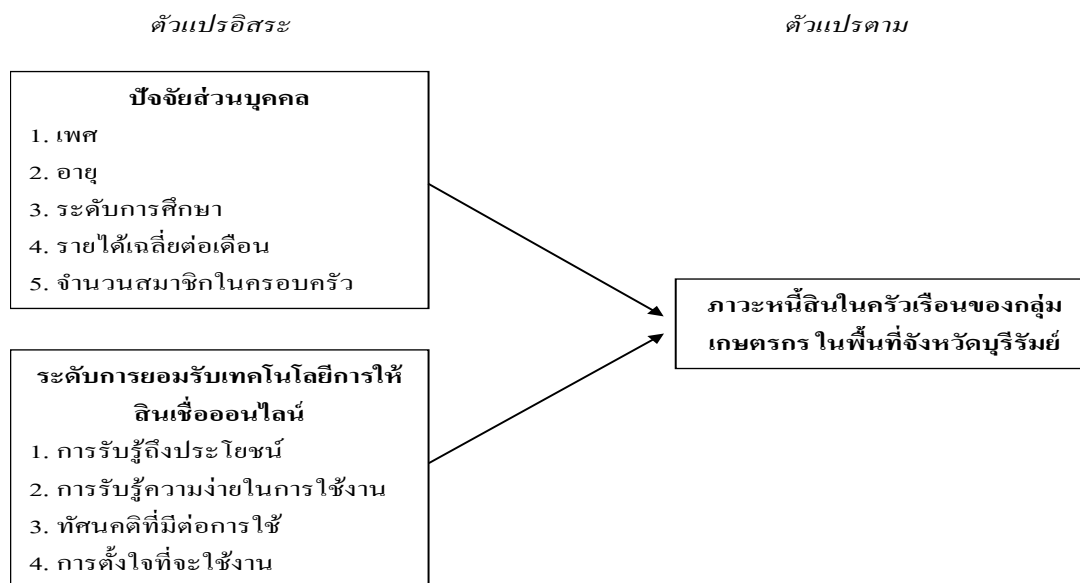
พิษญา ผลปราชญ์ (2553) ศึกษาเรื่อง หนี้สินของครัวเรือนเกษตรกรในตำบลหนองแขว อำเภอดอนจาน จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า การกู้ยืมเงินนอกระบบส่วนใหญ่สาเหตุการเป็นหนี้มาจากการขาดทุนจากการขายผลผลิตทางการเกษตร รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในครัวเรือน โดยค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ใช้ไปกับการกินอยู่ รักษาพยาบาล และค่าเล่าเรียนบุตร สำหรับผลการทดสอบความสัมพันธ์พบว่า จำนวนบุตรของหัวหน้าครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่อายุ และสภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้นอกระบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กิตติยา มาท่ามา (2563) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าที่ใช้บริการธนาคารกสิกรไทย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยี สามารถทำนายความพึงพอใจของลูกค้าที่ใช้บริการธนาคารกสิกรไทย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานการวิจัย

- 1) ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อภาวะหนี้สินในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์
- 2) ระดับการยอมรับเทคโนโลยีการให้สินเชื่อออนไลน์ มีอิทธิพลต่อภาวะหนี้สินในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การสำรวจ (Survey) ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ครัวเรือนเกษตรกรภายในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน จำนวน 237,405 ครัวเรือน (รายงานประจำปี 2564 สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์, 2565) โดยใช้การคำนวณของกลุ่มตัวอย่างในกรณีที่เราทราบจำนวนประชากรที่มีจำนวนจำกัดที่นับได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้การหาขนาดตัวอย่างจากการคำนวณด้วยสูตร Taro Yamane (1973) กำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และมีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างโดยใช้การสุ่มตัวอย่างจะแบ่งตามรายชื่อของจังหวัดบุรีรัมย์ทั้งหมด 23 อำเภอๆ ละ 18 ตัวอย่างเท่าๆกัน รวมทั้งสิ้น 414 ตัวอย่าง เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกกลุ่มเฉพาะเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Likert Scale 5 ระดับ การทดสอบความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) โดยรวมมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไปทุกด้าน ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ (กัลยา วานิชย์บัญชา และ วิธิตา วานิชย์บัญชา, 2561) การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ แจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้อธิบายข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบอิสระ (Independent Sample t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 75.25 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 24.75 มีอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.50 รองลงมาคือ อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.00 มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 71.50 รองลงมาคือ ปฐมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 15.50 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.00 รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 บาทหรือต่ำกว่า และ 25,001-30,000 บาท ค่าเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 13.00 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00 รองลงมาคือ จำนวน 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.25 ตามลำดับ

ผลการวิจัย

ผลการสำรวจระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการยอมรับเทคโนโลยีการให้สินเชื่อออนไลน์ที่ส่งผลกระทบต่อภาวะหนี้สินในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกร ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์มากที่สุดดังนี้ อันดับ 1 ด้านการตั้งใจที่จะใช้งาน ($\bar{X} = 4.41$) อันดับที่ 2 ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.33$) อันดับที่ 3 ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้ ($\bar{X} = 4.26$) และ อันดับที่ 4 ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ ($\bar{X} = 4.16$) ตามลำดับ

ผลการสำรวจภาวะหนี้สินในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก และมีคะแนนเฉลี่ยของระดับคะแนนการตัดสินใจเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ อันดับ 1 การจ่ายชำระหนี้ส่วนใหญ่เป็นเพียงการชำระดอกเบี้ยมากกว่าเงินต้น ($\bar{X} = 4.49$) อันดับ 2 มีต้นทุนดอกเบี้ยปรับที่ต้องชำระเพิ่มเพราะชำระหนี้ไม่ตรงตามกำหนด และต้องกู้เงินจากแหล่งอื่นมาจ่ายหนี้สินเดิมที่มีดอกเบี้ยสูง ค่าเท่ากัน ($\bar{X} = 4.43$) อันดับ 3 ไม่สามารถหารายได้มากเพียงพอต่อการปิดบัญชีหนี้สินที่มีต้นทุนดอกเบี้ยสูง ($\bar{X} = 4.41$) ตามลำดับ

ผลจากการทดสอบสมมติฐาน จากตารางที่ 1 พบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันส่งผลกระทบต่อภาวะหนี้สินในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนสมาชิกในครอบครัว ที่แตกต่างกันส่งผลกระทบต่อภาวะหนี้สินในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกัน

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการยอมรับเทคโนโลยีการให้สินเชื่อออนไลน์ ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน, ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้ และด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ มีอิทธิพลต่อภาวะหนี้สินในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากค่า Sig. ที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.000, 0.000 และ 0.043 ค่า Beta เท่ากับ 0.371, 0.241, และ -0.095

ตารางที่ 1 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	สถิติที่ใช้	ค่าสถิติ	Sig.
เพศ	t-test	1.311	.000*
อายุ	F-test	7.453	.000*
ระดับการศึกษา	F-test	9.094	.000*
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	F-test	1.833	.080
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	F-test	0.999	.393

* p < .05

ตารางที่ 2 ระดับการยอมรับเทคโนโลยีการให้สินเชื่อออนไลน์ที่มีอิทธิพลต่อภาวะหนี้สินในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

ระดับการยอมรับเทคโนโลยี	b	Std. Error	B	t	Sig.
ค่าคงที่	2.857	0.200		14.264	0.000*
ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน	0.252	0.037	0.317	6.758	0.000*
ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้	0.149	0.029	0.241	5.204	0.000*
ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์	-0.050	0.025	-0.095	-2.027	0.043*

R = .409, R² = .167, Adjusted R² = .161, SE_{Est} = 0.13374, F = 26.493, Sig. = 0.000*, * p < .05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์มีภาวะหนี้สินที่ค่อนข้างสูงจากการจ่ายชำระหนี้ส่วนใหญ่เป็นเพียงการชำระดอกเบี้ยมากกว่าเงินต้น และมีต้นทุนดอกเบี้ยปรับที่ต้องชำระเพิ่มเพราะชำระหนี้ไม่ตรงตามกำหนด และต้องกู้เงินจากแหล่งอื่นมาจ่ายหนี้สินเดิมที่มีดอกเบี้ยสูง รวมถึงการไม่สามารถหารายได้มากเพียงพอต่อการปิดบัญชีหนี้สินที่มีต้นทุนดอกเบี้ยสูง ซึ่งลักษณะการก่อหนี้จะแตกต่างกันไปตามปัจจัยส่วนบุคคลในด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ซึ่งระดับการยอมรับเทคโนโลยีการให้สินเชื่อออนไลน์มีอิทธิพลต่อภาวะหนี้สินในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญ ในด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน, ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้ และด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ มีอิทธิพลต่อภาวะหนี้สินในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุริยะ หาญพิชัย เจริญพล จตุพร และวสุ สุวรรณวิหค (2563) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อหนี้สินครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า รายจ่ายนอกภาคการเกษตร เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อปริมาณหนี้สินครัวเรือนเกษตรกร โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผลการศึกษาของ พิษญา ผลปราชญ์ (2553) ศึกษาเรื่อง หนี้สินของครัวเรือนเกษตรกรในตำบลหนองแวง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า การกู้ยืมเงินนอกในระบบส่วนใหญ่สาเหตุการเป็นหนี้มาจากการขาดทุนจากการขายผลผลิตทางการเกษตร รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในครัวเรือน โดยค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ใช้ไปกับการกินอยู่ รักษาพยาบาล และค่าเล่าเรียนบุตร สำหรับผลการทดสอบความสัมพันธ์พบว่า จำนวนบุตรของหัวหน้าครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่อายุ และสภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้นอกระบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รวมถึงผลการศึกษาของกิตติยา มาท่ามา (2563) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าที่ใช้บริการธนาคารกสิกรไทย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีสามารถทำนายความพึงพอใจของลูกค้าที่ใช้บริการธนาคารกสิกรไทย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจากการศึกษายังพบว่ามีผลสอดคล้องกันคือ ระดับการยอมรับเทคโนโลยีการให้สินเชื่อออนไลน์ ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้ และด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ สามารถพยากรณ์ความผันผวนของภาวะหนี้สินในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีจึงมีอิทธิพลต่อภาวะหนี้สินในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อเสนอแนะที่ได้รับการวิจัย

- 1) จากการศึกษาทำให้ทราบว่า ระดับการยอมรับเทคโนโลยีการให้สินเชื่อออนไลน์มีอิทธิพลต่อภาวะหนี้สินในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนั้นการเข้าถึงเทคโนโลยีและการใช้บริการที่สะดวกรวดเร็วจะทำให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้มากขึ้นนอกเหนือจากกลุ่มเกษตรกร
- 2) การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ทัศนคติที่มีต่อการใช้ และการรับรู้ถึงประโยชน์ ของการให้สินเชื่อออนไลน์จะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการให้บริการสินเชื่อในระบบใหม่นี้ ดังนั้นผู้ประกอบการจึงควรมุ่งเน้นการสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมายที่อาจจะยังมีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีไม่มากนักเพื่อให้สามารถเข้าถึงบริการได้ตามที่ผู้ประกอบการมุ่งหวัง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรทำการศึกษาความต้องการกู้ยืมของกลุ่มเกษตรกรในเชิงคุณภาพ นอกเหนือจากการศึกษาเชิงสำรวจในครั้งต่อไป
- 2) อาจทำการศึกษาความต้องการกู้ยืมของกลุ่มผู้ประกอบการอื่นๆ นอกจากเกษตรกร และเพิ่มพื้นที่การศึกษาให้ครอบคลุมประชากรมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติยา มาท่ามา. (2563). *ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าที่ใช้บริการธนาคารกสิกรไทย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- กัลยา วานิชย์บัญชา และ จูฑา วานิชย์บัญชา. (2561). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล* (พิมพ์ครั้งที่ 31). กรุงเทพมหานคร: สามลดา.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). *FinTech กับการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย*. สืบค้นจาก https://www.bot.or.th/Thai/BOTMagazine/Pages/256203TheKnowledge_PovertyGap.aspx.
- พิชญา ผลปราชญ์. (2553). *หนี้สินของครัวเรือนเกษตรในตำบลหนองแขว อำเภอดอนจาน นคร จังหวัดสระแก้ว*. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศศิพร เหมือนศรีชัย. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับ ERP Software ของผู้ใช้งานด้านบัญชี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สิงหะ นริสุข และสุนันทา วงศ์ตุรภัทร. (2555). *ทฤษฎีการยอมรับการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ*. วารสารงานวิจัย คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 1(1). 2-22.
- สุริยะ หาญพิชัย เฉลิมพล จตุพร และวสุ สุวรรณวิหค. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อหนี้สินครัวเรือนเกษตรในจังหวัดลพบุรี*. *Journal of Modern Learning Development*. 5 (5), 309-320.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). *หนี้สินครัวเรือนเกษตร พ.ศ.2558* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์. (2565). *รายงานประจำปี 2564* สืบค้นจาก <http://www.buriram.doe.go.th/data/รายงานประจำปี%202564.pdf>.
- ไอเจ็น. (2565). *Digital lending กับเทคโนโลยี AI มิติใหม่ของการกู้ยืมเงินในยุคดิจิทัล*. สืบค้นจาก <https://aigencorp.com/ai-in-digital-lending/>.
- เอกลักษณ์ ธนเจริญพศาล. (2554). *ความตระหนักและการยอมรับการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001) มาใช้ในองค์การภาครัฐ: ศึกษากรณีสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Davis, F. D., Bagozzi, R. P., & Warshaw, P. R. (1989). User acceptance of computer technology: A comparison of two theoretical models [Electronics version]. *Journal of Management Science*, 35(8), 982-1003.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: New York: Harper & Row.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2023 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).